

Jeg lagde mig på knæ og samlede en stor bunke sne sammen . . .

Fru Dagmar Clausens første oplevelse, da hun mødte sit danske fædreland. - »Jeg troede, at landet var dækket med sukker - jeg havde jo aldrig hørt om eller set sne« . . .
Otte år gammel og sammen med sin yngste søster på en hjemrejse med sejlskib fra Bangkok - en rejse, der kom til at strække sig over seks måneder!!! - Brudstykker af en slægtshistorie og et tidsbillede

To gange om ugen er der fast forbindelse mellem Danmark og Bangkok - hovedstaden langt derude i Thailand, det gamle Siam. Rejsen klæres på nitten timer. I fald man da vælger luftvejen. Den lange rejse har sit løb - i fuld fart, med præcision og sikkerhed . . .

Fru Dagmar Clausen.

kerhed og under særdeles behagelige former, som der kæles for og pusles om passagererne i de moderne jetdrevne trafikmaskiner. Et eventyr blandt mange andre, som menneskers snilde har formet til tidens vældige udvikling. Og på virkelighedens grund. Derom kan mere end en og anden berette, som selv har oplevet en sådan Bangkokrejse. For andre, som har måttet »nøjes med« at høre eller læse derom, er det vel sådan, at eventyret ligesom forstørres endnu nogle gange, som fantasien tages i brug. Men for en i denne by tegner eventyrets spændvidde sig nu på en ganske særlig måde - for fru Dagmar Clausen. Hendes rejse mellem de to rigers hovedstæder - Bangkok og København - kalder minder frem. Oplevelser om en rejse, der ikke fandt sted i dette århundrede, en rejse, som havde sin retning fra Bangkok til hendes fars fædreland. Ad søvejen - ombord i skibet, der kun havde sine sejl som drivkraft. En rejse, som fandt sted i 1886 og strakte sig ikke over 19 timer, men nærmere omkring 190 døgn!!!

Med nansomhed og trofasthed - træk, der har fremtrædende plads i fru Dagmar Clausens sind - har hun været om mindere derude fra det gamle Siam. Også om oplevelserne på den lange rejse, selv om disse så langt fra stod i det lyse tegn. Hvorfor? Fordi denne rejse hjem til Danmark blev indgangen til det store livs-eventyr, som blev hendes, og som hun har delt så nær med sin mand, købmand Johs. Clausen, med børnene og slægten og med de mange venner . . .

En anden rejse i slægten gik forud

Sit udgangspunkt har fru Dagmar Clausen i Siam. På den fædrene side, Hoff-slægten, findes udgangspunktet i et andet land - i Behmen. Herfra indvandrede stamfaderen til slægten, som blev i Danmark. Det skete over midten af det 17. århundrede med Hans Henrik Wentzel Hoff, der var født i 1636 og som døde i 1713. Han slog rod og fik, foretagsom og virksom som han var, sin gerning på dansk jord. To sønner efterlod Wentzel Hoff sig, og den ene af disse, Henrik hed han, adledes i Danmark, og til denne slægtens gren er det, at fru Dagmar Hoff Clausen hører.

I århundredet, som det forløb siden 1713, fik Hoff-slægten jyske gods og hovedgårde i eje. Ved køb og ved giftermål. Slægtstavlens bringer navne som Sehested, Wodschou og Muhle ind gennem giftermål. Slægtens bestidelse samlede sig ved indgangen til det 19. århundrede omkring Ryomgaard. Et mørkt og ulykkeligt tidspunkt, hvor rykkede nær og slog igennem - med statsbankerotten i 1814. Wentzel Hoff efterkommere fik denne landsulykke på så nært hold og med de sværeste følger. Alt af andre ejendomme og godsejers og andre værdier gik tabt . . .

Nye spor på slægtens bane måtte brydes. Ad officersvejen, i kirke og skole og på handelsvejen. Gerh,

Tetens Hoff - fru Dagmar Clausens bedstefader - valgte sin gerning som lærer - i mange år med sit virke i Sorbymagle skole. I rækken af børnene fra Sorbymagle skole var bl. a. Malthes Sehested Hoff, født i 1845. Han forlod i de unge år landjord og fædreland, drog til søs og sejlede på de store have. Sin egen mand blev han tidligt - som kofardikaptajn i Bangkok og med eget skib. I sommeren 1875 satte han fast bo, giftede sig med slæmserinden Me Jeeen. Hun fødte ham tre børn, sønnen Dan Hoff, derefter den 26. juli 1878 Dagmar Hoff og et par år senere fulgte Dorothea Hoff.

Hjem til fars land efter fars død

- Vi havde det godt derude i Bangkok, fortæller fru Dagmar Clausen, selv om far' ofte var på sine rejser i kystparten - til Singapore, Malaya og Bagindien. Helt tilbage i erindringen skimter jeg en tur, jeg havde med far på hans skib til Singapore. Og fortrolige var vi med vand. Vort hus - i nærheden af Memafloren - var bygget på pæle, en beskyttelsesforanstaltning, når de store oversvømmelser satte ind. Tidligt prøvede jeg selv at sejle - ganske vist kun på et brædt, som vi flød rundt i nærheden af vort hjem. Og ret meget mere end tre år har jeg vel ikke været . . . Her følte jeg mig mere tryk end på land, hvor de små grønne og giftige slanger var min skræk. De gange, hvor jeg mødte en af dem, styrtede jeg hjem og gemte mig . . . Men ellers var vi glade og havde det godt. Indtil far begyndte at skrante. Det var vist noget med brystet eller lungerne, for jeg mener at have hørt noget om, at de ville skære far i brystet. Og i 1882 døde så far, mens mo'r sad tilbage med os tre små . . . Gode venner havde min far mange af, ikke mindst blandt englænderne i Bangkok, og de hjalp og støttede mo'r og os. Da mo'r nogle år senere giftede sig med en landsmand i Bangkok, modnedes beslutningen om, at vi børn skulle hjem til fars fædreland. Sådan havde fars vilje været, for han døde, og mo'r respekterede den helt - så stort et offer og savn for hende, der end kunne være tale om. Den engelske konsul derude, der var blandt fars venner derude, ordnede alt det praktiske - gennem brevveksling med fars slægt hjemme, med myndighederne derude og med skibsejeren. Det var næsten det sværeste, men omsider lykkedes det. Et stort tysk sejl-skib havde engelsk havn som mål for sin rejse.

Den tyske skipper og hans kone havde forregnet sig . . .

Med denne tyske sejler drog vi så afsted midt på året 1886. Min søster Dorothea var seks og jeg otte år. Vores broder Dan var et par år tidligere sendt til Danmark, som far's ønske havde været. Han skulle have sin danske skolegang, som han også fik på Sorø Akademi, hvorfra han blev student for derefter at give sig i lag med at studere jura. Men også han skulle rammes af en tidlige død - for han nåede frem til sin embedseksamen. Hvor lang tid, sejlturen fra Bangkok og syd om både Indien og Afrika skulle vare, fik vi ikke at vide. Men den kom til at strække sig over godt og vel seks måneder, og det var i hvert fald meget længere en beregnet. Af den tyske skipper og hans kone!!! Vi mødte storme og andet uvejr. Og hvor var jeg søsyg - jeg, der ellers troede at være sovant fra sejlertiet hjemme i Bangkok. Allerede inden Det gode Håbs forbjerg var vi blevet godt forskinket. Kan være, at vi også fik vore forskinkelser i de mange havne, hvor vi lagde til for at losse og laste.

- Bemærkningen om skipperen og hans kone? - Tiden løb fra dem. Et sted på sejen efter Afrika viste det sig, at tiden var inde til, at skipperens kone skulle føde, hvad hun sikkert havde regnet med kunne være fuldraget efter ankomsten til England . . . Men det gik udmærket med fødslen - sådan da, for da

hun var eneste kvinde ombord, blev der endnu mindre tid for hende til at tage sig af os to småpiger . . .

Godt, at du holdt fast dengang . . .

Omsider nåede vi til engelsk havn i god behold trods de mange strabadser.

- Ja, men der var engang, hvor det lige var ved at gå galt, mo'r, afbrøder købmand Johs. Clausen. - Nå, ja, fortsætter fru Dagmar Clausen med et stille, eftertænksomt og taknemmeligt smil. Det var den dag, da en tyfon pludselig rejste sig. Min søster og jeg legede på dækket, da det pludselig begyndte at bruse og suse. - Hold fast, blev der råbt fra broen og ned over dækket. Og i et nu rullede og krængede det store sejl-skib, så alt gav sig til at styre mod rælingen. Min søster fik en af søfolkene fat i, men jeg var på vej ned mod rælingen og sikket ud i havet. Men jeg greb for mig og fik tag i eet eller andet og holdt fast. Jeg lå der, da skibet rettede sig op.

- Og det var godt for os begge to, føjede så købmand Clausen til.

Lagde mig på knæ og skrabe sne sammen

I den engelske havn blev de to børn på vej til Danmark modtaget af søstre fra et engelsk missions-

Koffardikaptajn Malthes Sehested Hoff's tre børn efter hjemkomsten til Danmark: Sønnen Dan, til venstre Dagmar, gift med købmand Johs. Clausen, og til højre Dorothea, der blev gift med søster Skibsted, i mange år sognepræst på Orø. Dan Hoff døde som ung juridisk studerende, mens fru Skibsted døde for et par år siden.

selskab, og efter nogle ugers ophold gik rejsen videre over Nordbøen til Esbjerg, og denne gang blev vi ledsaget af en af søstrene.

Jeg glemmer aldrig mit første møde med Danmark, fortæller fru Dagmar Clausen så. Vi kom til Esbjerg i december måned. Havnen og landet lå dækket af hvid og ren sne. Hvor var det dog smukt. Det så jeg. Og hvor måtte det land være rigt, tænkte jeg, selv om jeg ikke dengang havde hørt noget til, at et land kunne svømme i mælk og honning! Da vi kom i land, lagde jeg mig ned på mine knæ og skrabe alt det hvide, jeg kunne nå, sammen i en stor bunke. Og så gav jeg mig til at spise. Og hvor blev jeg dog skuffet. Jeg troede det var sukker - jeg havde jo aldrig set eller hørt om sne.

Arene i Vallensbæk præstegård - hos en ny far og mor Endemålet for den lange rejse var præstegården i Vallensbæk - hos præsteparret Henrik Muhle Hoff, idet han var søn fra Sorbymagle skole og altså fru Clausens farbroder. En omvej over København måtte til, idet børnene i præstegården havde mæslinger. Vi boede i nogle uger, min søster og jeg, hos etatsrådinde Nygård, der var søster til min farfar. Al omsorg og pleje fik vi, men hvor var vi også trætte af den rejse. Jeg

tror jeg græd i flere dage. Af træthed, og lidt tilpasningsvanskeligheder var der vel også. Tænk på - vi kunne så og sige ikke eet ord af hverken dansk eller engelsk! Siamesiske var jo vort modersmål dengang.

- Men det har De glemt . . . - Nej, og så begyndte fru Dagmar Clausen - med at tælle og fortælle på siamesiske . . .

Arene i Vallensbæk præstegård blev en ny oplevelse - med hele omformningen til dansk liv, sæder og skikke . . .

Det var stort af min farbror og hans kone at tage imod os tre - for Dan fra Sorø kom jo også til præstegården i sine ferier, og de tog alle ind til sig som var vi deres egne. Og selv havde de tre. Ganske naturligt faldt det, at vi sagde mo'r og far' til dem som deres egne børn.

I præstegården levede vi vort eget liv - der holdtes privat lærerinde, og hun sammen med Henrik Hoff lærte os op. Først i det danske sprog, hvor min anden far' var en strålende lærer for os. Han pegede på snart den ene, snart den anden ting og fortalte os, hvad der brugtes til og hvad mening der kunne være, og forbløffede hurtigt kom vi efter det danske. Og så fulgte det med bibelhistorie, dansk, danmarkshistorie og hvad der lovrigt horte sig til.

Viden om mødet de i præstegården

- Livet i den gamle præstegård havde sin egen tone?

- Ja, og den var ren, klar og stærk. Pastor Hoff var jo en af Indre Missions førende mænd dengang.

Selv havde han været kapellan hos Vilh. Beck, Nære venner blev de, og Henrik Hoff en af hans mest trofaste og lidnende våbenbrugere.

Far' i Vallensbæk var en fremragende prædikant, stærk i sin tro og stærk i sine meninger. Han delte vel nok i sit eget sogn, så fast og uforfærdet han var i, hvad der for ham betød mest i livet og i troen. Her eneste søndag havde han sin kirke fyldt - fra sin egentlige mening i sognet og fra de mange, der havde løst sognebånd til Vallensbæk - fra Brøndbyerne, Tranekilde og endnu længere væk. Livet i Vallensbæk præstegård havde så mange rige sider - med de mange af tidens kendte mænd fra Indre Mission, der kom bl.a. med den kendte Anders Stubbkjær i spidsen for missionærerne herhjemme. Mange store møder i haven mindes jeg og ikke de mange stunder i mindre kredse, når de samlede inde i præstegården, som der blev talt og sunget.

OTTE GÆSTEVÆRELSE OG ENDNU FLERE PIBER . . .

I endnu en af datidens præstegårde med navn, der havde klang, fik fru Dagmar Clausen ophold. Da jeg skulle ud for at lære husholdning fik praktiske sysler, fortæller fru Clausen videre, stod Orslev præstegård ved Slagelse forret på planen, så nært far' og mo'r stod Vilhelm Beck og hans familie. Stærke og varende indtryk fik jeg fra det halve år hos Vilhelm Beck - af hans rige, stærke personlighed, Tit og ofte var han som Indre Missions formand på rejser rundt i landet for at samle og organisere, men hjemme fyldte han hjemmet, og hjemme kom der gæster, medarbejdere og trosfæller i det store tal.

Otte gæsteværelser stod altid klar, og som regel var de også i konstant brug, når Vilhelm Beck samlede missionærer og de andre venner. Og et lille træk i den forbindelse. Der var endnu materielle ting, som der var endnu flere af - det var piberne.

I den første stue hang der et pipebræt så langt, som jeg aldrig siden har set det - velforstyret med piber, og når missionærerne og andre kom til præstegården, tog de hver sin pibe, stoppede fra tobaksbordet og satte lid på. Jeg syntes dengang - og gør det endnu - at det var en underlig skik

sådan at sidde og bakke løs på piber, som mange andre havde brugt, men det smagte dem åbenbart godt nok . . .

Om Vilhelm Beck, hans rige personlighed og livet i præstegården skal jeg ikke sige mere - kendt, som det er endnu i mange kredse . . . Men den, der tror, at han alene var en alvorsmand, har ikke kendt ham. Alvor med både styrke og ydmyghed prægede ham, men han var tillige herlig med sit lyse sind, som han kunne føre an i leg og skæmt derude i den store have.

Vi er unge og skal prøve vore kræfter Johannes!

Fra Præstegården i Orslev fortsatte fru Dagmar Clausen til Sorø, der skulle blive sidste station på vejen for hende på egen hånd . . . I Sorø kom hun i huset hos farbroderen Helge Hoff, der ejede den gamle købmansgård med kolonialforretning og handel med korn m. v. Og i Sorø er det, at købmand Johs. Clausen - dengang ung medarbejder i den Hougaard-ske tekstilforretning - kommer ind i billedet. De forlovede sig, og den 10. december 1905 holdt de bryllup i Sorø kirke. Nogle år senere fik Johs. Clausen stillingen som medhjælper i Truelsen-forretningen i Herning. Der var meget at gøre og meget at lære for unge på det sted, men vi følte - i hvert fald ikke jeg, siger fru Clausen - os rigtig hjemme derovre på heden. Det var fremmed land for mig med den barske natur og vejrliget. En dag gjorde jeg sådan en lille slags oprør og udbrød: »Johannes - vi er unge, og vi skal prøve vore kræfter - vi må have vort eget. Vi vendte blikket mod Sjælland igen, og i Næstved fandt vi stedet på Hjultorvet, hvor vi begyndte den 1. februar 1908 . . .

Dansk glaspalads på flydende beton-ø

Den danske pavillon på verdensudstillingen i New York bygges på mosegrund, men får iøvrigt en meget gunstig placering

KØBENHAVN (VP). - De er hvervskredse, der står bag den danske deltagelse i verdensudstillingen i New York i 1963 og 1964, godkendte på et møde i 1964, clipper arkitekt Erik Møllers udkast til den danske pavillon.

Samtidig besluttede man at ned sætte en arbejdskomite bestående af en lille kreds af repræsentanter for hele erhvervslivet. Denne komite begynder i denne uge sin virksomhed - det er meget, der skal nås, inden det danske arrangement er færdigt.

TRE GLASVÆGGE

Den danske pavillon bliver noget nær et glas-palads. Det bliver en rektangulær bygning i een etage. De tre vægge bliver udelukkende glasflader, som kan skubes til side som døre.

Bygningen bliver 23 gange 40 meter. I den ene ende placeres selve udstillings-standene, og i den anden - det er ca. halvdelen - arrangeres restauranten.

Restauranten bliver delt i en lukket, indendørs sal og en åben friluft-restaurant, hvorfra der er direkte adgang til en lille have, hvor Københavns kommunes børneparkering får plads.

I erkendelse af Tivolis popularitet i udlandet har man tænkt sig at opbygge denne børneparkering eller legeplads efter samme mønstre, som Tivolis legeplads er opbygget efter. Derfor knytter man kontakt med de arkitekter, som har søren for den populære legeplads i forlystelseshaven.

Restaurant »Gefion«

Tlf. Faxe Ladeplads nr. 60 Musik og dans hver aften fra kl. 20 undtagen mandag og tirsdag. Lige som sidste år står Erik Sesteds velkendte orkester for underholdningen. Der er fest og stemning HELE sæsonen på »Gefion«!

Som livet har formet sig for os i Næstved, slutter fru Dagmar Clausen, skal vi ikke tale. Det er jo stadig mere nutid end fortid . . . Og med samme ro og tonefald afslutter fru Dagmar og Johs. Clausen dette tilbageblik med at sige:

- Vi har oplevet en tid og en udvikling som intet andet slægtled - af nyt, af godt, men også med ting, som vi synes trækker fra. I dagens gerning har vi haft vor fremgang, men endnu mere føler vi og takker derfor, at vi har fået meget mere af værdier i livet, som ikke kan tælles og måles i almindelig forstand . . . Sådan som vi har fået lov at leve sammen, med vore børn og børnebørn og nu med det første oldebørn og i vennernes kreds. Livet har så vidt ikke været farveløst for os . . . Jr.

Færre bilskader

KØBENHAVN (VP) - I Årets andet kvartal fik de danske forsikringselskaber anmeldelse om ialt 124.000 skader - større eller mindre - på de forsikrede køretøjer. Det er en nedgang på ca. 20.000 i forhold til første kvartal da skadeantallet var 143.000.

Nedgangen var ventet, fordi det bedre vejr og det meget bedre føre i april, maj og juni erfaringsmæssigt medfører en del færre skader end januar, februar og marts, hvor trafikken nok er betydelig mindre, men til gengæld ofte foregår på glatte veje.

For hele første halvdel af 1963 var skadeantallet altså 277.000 det er en stigning på 8.000 i forhold til skadeantallet i samme periode i fjor. Årsagen er naturligvis den stærke stigning i antallet af biler på vore veje.

Øget støtte til unges uddannelse overvejes

Måske flere penge til uddannelsesfonden, inden analysen over ungdommens økonomi er foretaget

KØBENHAVN (VP) Inden behøvet for støtte er analyseret gennem den store undersøgelse, uddannelsesministeriet selv iværksætter af ungdommens økonomi, overvejer ministeren at fremsætte forslag om en yderligere forøgelse

af uddannelsesfondens midler. Det vil i så fald ske alene på grundlag af den store tilgang af nye studerende i år.

- Spørgsmålet skal klæres i de kommende måneder, så jeg inden Folketingets samling har gjort op, hvordan et forslag eventuelt skal se ud, siger uddannelsesminister K. Helveg Petersen til Venstres Pressebureau.

- Jeg vil ikke binde mig til det, fortsætter ministeren, men det forekommer jo indlysende, at en forøgelse af studenternes tal med rimelighed kan medføre en forøgelse af det samlede beløb. Det har ikke noget at gøre med den undersøgelse, vi iværksætter af ungdommens økonomi - for vi ved jo, at der under alle omstændigheder er behov for et beløb til den nuværende størrelsesorden til det antal studenter, vi har haft hidtil.

Det, som vi skal finde ud af ved undersøgelsen, er dels den indbyrdes fordeling af pengene mellem de forskellige institutter, dels at klarlægge forholdet mellem lån og stipendier.

Det er klart, at spørgsmålet om en udvidelse af uddannelsesfondens beboelsramme melder sig, når vi står over for en så stærk vækst i antallet af studerende. Der er endnu ikke taget stilling til det, men det overvejes . . . det er jo klart. -als.

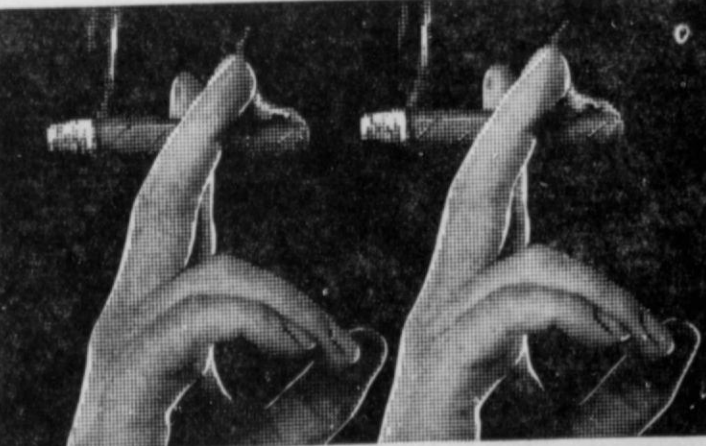

-knallerten med den bedste service

Dæk bordet med Guld-TUBORG

det danske verdensmærke

Restaurant »Gefion«
Tlf. Faxe Ladeplads nr. 60
Musik og dans hver aften fra kl. 20 undtagen mandag og tirsdag.
Lige som sidste år står Erik Sesteds velkendte orkester for underholdningen.
Der er fest og stemning HELE sæsonen på »Gefion«!

FORSKELLEN LIGGER I KVALITETEN - DERFOR FORETRÆKES EN Cerut 45 øre Cigar-cerut 63 1/2 øre

Bank of England CERUT

modne æblers friske sødme . . .

Fiesta ÆBLEMOST

Fiesta Æblemost dufter og smager af nyplukkede, solmodne æbler. Helt i særklasse. Den må De opleve! - let at tage med hjem!

BLÅ BÅND